

Σεμινάριο ιατρικής

Ξέφυγε η κατάσταση στην Εξεταστική Επιτροπή για τα σκάνδαλα στην Υγεία, όταν κατά την εισαγωγική του τοποθέτηση ο μάρτυρας **Μάριος Σαλμάς** παρέθεσε μπροστά σε όλο το σώμα όλες τις ιατρικές βελόνες με τις οποίες γίνεται η διαγνωστική αρθροσκόπηση. Τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής κοίταζαν σαστισμένα, ενώ ο κ. Σαλμάς το προχώρησε και ένα βήμα παραπάνω,

προβάλλοντας σε τηλεόραση που μπορούσαν να παρακολουθήσουν όλοι οι βουλευτές διαγνωστικές απεικονίσεις με περιπτώσεις ασθενών που υποβλήθηκαν στην εξέταση της διαγνωστικής αρθροσκόπησης. Το γεγονός σχολίασαν ποικιλοτρόπως διάφορα μέλη της επιτροπής μετά το πέρας της συνεδρίασης, κάνοντας λόγο για σεμινάριο ιατρικής! **Α.Π.**

ΙΔΕ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΝΕΑ ΣΕΛΙΔΑ • ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2017

Πρωτοβάθμια φροντίδα

Εδώ χτυπάει
η καρδιά της
Υγείας

ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΔΡΩΜΕΝΑ της τελετής έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων του Λονδίνου το 2012, που έμεινε στη μνήμη είτε ως απορία είτε ως δικαιώση είτε ως αποστροφή όλων όσοι την παρακολούθησαν, ήταν η μεταρρύθμιση του βρετανικού Εθνικού Συστήματος Υγείας στα αμέσως μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο χρόνια.

«ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ και το κράτος πρόνοιας χρησιμοποιούνται ως εναλλάξιμοι όροι και στα στόματα κάποιων ως όροι αποδοκιμασίας. Αυτό δεν είναι δύσκολο να το καταλάβει κάποιος, αν βλέπει τα πράγματα από την οπτική γωνία της αυστηρά ατομικιστικής ανταγωνιστικής κοινωνίας. Ενα ελεύθερο σύστημα υγείας είναι καθαρός Σοσιαλισμός και ως τέτοιο στέκεται απέναντι στον πδονισμό της καπιταλιστικής κοινωνίας». Αυτά δίλωνε ο Ανιουρίν Μπίβαν, ο υπουργός Υγείας της κυβέρνησης των Εργατικών του Κλέμεντ Ατλι, που προχώρησε στη μεγάλη μεταρρύθμιση. Στόχος ήταν η πρόσβαση σε υγειονομικές υπηρεσίες όλων των Βρετανών πολιτών, βελτιώνοντας με τον τρόπο αυτό τις συνθήκες διαβίωσης για τα μικροστικά και προλεταριακά στρώματα της βρετανικής κοινωνίας.

ΟΙ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΕΣ αυτές αλλαγές στη μέχρι τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο πατρίδα του καπιταλισμού αποτέλεσαν τον προάγγελο για το ευρωπαϊκό κράτος πρόνοιας, που θα ανθίσει τις επόμενες δεκαετίες στην αναπτυγμένη ευρωπαϊκή Δύση και που ίχνη του αναγνωρίζουμε ακόμη σε χώρες όπως η Γαλλία και η

Γερμανία αλλά και στα σκανδιναβικά κράτη. Στην Ελλάδα η πραγματική μεταρρύθμιση στον χώρο της Υγείας θα έρθει πολύ αργότερα, στις αρχές της δεκαετίας του 1980, με τη θεσμοθέτηση από τον Γιώργο Γεννηματά, υπουργό Υγείας στην κυβέρνηση του Ανδρέα Παπανδρέου, του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ), που υπήρξε μια από τις μεγαλύτερες μεταπολεμικές τομές.

ΤΟ ΕΣΥ και τότε και αργότερα δαιμονοποιήθηκε από τους επικριτές του. Τα ρεπορτάζ από τα νοσοκομεία με τα ράντζα και τις καθυστερήσεις αποτελούσαν το εργαλείο και τη μόνιμη επωδό των φανατικών υποστηρικτών του περάσματος της υγειονομικής φροντίδας στον ιδιωτικό τομέα. Ωστόσο, η προσφορά του απάλυνε τον πόνο και έδωσε ελπίδα ίσασης και επιβίωσης σε όλους όσοι υπό διαφορετικές συνθήκες δεν θα είχαν, κατά το κοινώς λεγόμενο, στον ήλιο μιόρα.

ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ των μνημονίων και ιδιαίτερα τα τελευταία δυόμισι χρόνια η συζήτηση για τον εκσυγχρονισμό των δημόσιων υγειονομικών υπηρεσιών στη χώρα μας επανήλθε. Η οικονομική εξαθλίωση μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού και η διαλεύκανση σκανδάλων ή, αλλιώς, του «πάρτι στην Υγεία» των προηγούμενων χρόνων επέβαλαν τον αναπροσανατολισμό και τη μεταρρύθμιση αυτού του νευραλγικού υποσυστήματος της δημόσιας περίθαλψης που αποκαλείται Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ). Σε πείσμα αυτών που επιθυμούν στον ευαίσθητο αυτό χώρο κοινωνικής προσφοράς πολιτικές-ολετήρες, θατσερικής έμπνευσης.

Η ΠΑΙΔΕΙΑ, η Εργασία και η Υγεία αποτέλεσαν για τη μεταπολεμική Ευρώπη τα πεδία του μεγάλου συμβιβασμού μεταξύ κεφαλαίου και εργασίας, τους πυλώνες του κράτους πρόνοιας. Στο σημερινό παγκοσμιοποιημένο πλαίσιο είναι όσο ποτέ αναγκαία για την Ευρώπη και την ΕΕ ο επαναπροσδιορισμός και η επανίδρυσή τους, που θα ανταποκρίνονται στις σύγχρονες παραγωγικές και κοινωνικές συνθήκες.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΤΕΜΠΙΛΗΣ
dstebilis@neaselida.news

Γράφουν:
Ανδρέας Ξανθός
Δημήτρης Θ. Κρεμαστινός
Γιάννης Κυριόπουλος
Αρετή Λάγιου
Χρήστος Λιονής
Γιώργος Πατούλης

ΤΟΥ
ΑΝΔΡΕΑ
ΞΑΝΘΟΥ*

info@neaselida.news

ΤΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΗ
Θ. ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΥ*

info@neaselida.news

Από την περίθαλψη στην πρόληψη της ασθένειας

EΙΜΑΣΤΕ ΣΕ ΜΙΑ ΕΠΟΧΗ ασυμμετρίας ανάμεσα στις σύγχρονες υγειονομικές ανάγκες και στους διαθέσιμους πόρους. Ταυτόχρονα, η οικονομική κρίση και τα μέτρα λιτότητας πλήττουν περισσότερο το επίπεδο υγείας των φτωχότερων στρωμάτων, που συνήθως αντιμετωπίζουν προβλήματα πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας. Η προοδευτική πολιτική απάντηση στην κρίση των Συστημάτων Υγείας και στις υγειονομικές ανισότητες είναι η προτεραιότητα στην καθολική κάλυψη του πληθυσμού, η προνομιακή ενίσχυση του δημόσιου τομέα, η στροφή στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ), την πρόληψη και τη Δημόσια Υγεία και, φυσικά, οι μεταρρυθμίσεις στην οργάνωση και διοίκηση του Συστήματος.

ΑΥΤΟ ΑΚΡΙΒΩΣ υλοποιεί με σοβαρότητα και συνέπεια η κυβέρνηση. Διασφάλισε, σε περίοδο λιτότητας, τη δωρεάν και ισότιμη πρόσβαση όλων των ανασφάλιστων στο ΕΣΥ, αύξησε τις δημόσιες δαπάνες υγείας, στήριξε τα νοσοκομεία με προσωπικό, αναβαθμίζει σιγά σιγά τις υποδομές και τον εξοπλισμό τους, άνοιξε μέτωπο με τη διαφθορά και, κυρίως, προώθει με σταθερά βήματα την πιο σημαντική και αναγκαία μεταρρύθμιση στο Σύστημα Υγείας, τη μεταρρύθμιση στην ΠΦΥ. Η Υγεία αποτελεί ένα πεδίο στο οποίο τηρήθηκαν στο ακέραιο οι βασικές πολιτικές δεσμεύσεις της κυβέρνησης (καθολική κάλυψη, προτεραιότητα στο ΕΣΥ, «πθικοπόίση») και είναι ένας τομέας που εξασφαλίζει την κοινωνική ανταποδοτικότητα των αυξημένων φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων των πολιτών.

ΘΕΩΡΟΥΜΕ ότι ο πρόσφατος νόμος για την ΠΦΥ συνιστά παρέμβαση-τομή στην οργάνωση και λειτουργία του ΕΣΥ, καλύπτοντας ένα διαρθρωτικό έλλειμμα στην ανάπτυξη δημόσιων υπηρεσιών ΠΦΥ, με έμφαση στην οικογενειακή ιατρική, την πρόληψη και την ολιστική φροντίδα. Μέχρι σήμερα είχαμε υπηρεσίες εξωνοσοκομειακής περίθαλψης (ΚΥ, Μονάδες ΠΕΔΥ), αλλά ΠΦΥ δεν είχαμε. Δεν είχαμε, δηλαδή, οργανωμένες δημόσιες υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας που να έχουν την κουλτούρα της ΠΦΥ και να μετατοπίζουν το «κέντρο βάρους» του Συστήματος από την περίθαλψη στην πρόληψη της ασθένειας. Το έλλειμμα της ΠΦΥ αποτέλεσε και την «αχίλλειο πτέρνα» του ΕΣΥ, ενώ συνέβαλε καθοριστικά στο να διαιωνιστούν και να γιγαντωθούν οι βασικές παθογένειες και στρεβλώσεις του, καθώς και η ανεξέλεγκτη και ατεκμηρίωτη ζήτηση εξετάσεων, φαρμάκων και υπηρεσιών. Η αναδιοργάνωση της ΠΦΥ, ειδικά στα κέντρα, είναι επιβεβλημένη και λόγω της πρωτοφανούς διαλυτικής παρέμβασης που προηγήθηκε με τον Ν. 4238/2014 και οδήγησε στη μαζική έξοδο 3.000 ειδικευμένων γιατρών από το Δημόσιο Σύστημα Υγείας.

ΕΤΣΙ ΛΟΙΠΟΝ, έστω και με ιστορική καθυστέρηση, το πρώτο βήμα μιας πολύ κρίσιμης αλλαγής στο Σύστημα Υγείας έγινε. Είναι βήμα ανάπτυξης και αναβάθμισης του ΕΣΥ, που υλοποιείται με την τεχνική - επιστημονική υποστήριξη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, αλλά, κυρίως, ένα βήμα με εγγυημένη χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά προγράμματα και εθνικούς πόρους (ΠΔΕ), με μια απολύτως διαφανή και αξιοκρατι-

κή διαδικασία επιλογής του προσωπικού και με αυξημένα οικονομικά κίνητρα για τους γιατρούς (αμοιβές Επιμεληπτή Α' ΕΣΥ).

ΟΙ ΤΟΠΙΚΕΣ Μονάδες Υγείας (ΤΟΜΥ) που θα αναπτυχθούν σταδιακά, με βάση την τελική κατανομή των οικογενειακών γιατρών και τη διαθεσιμότητα των κτηριακών εγκαταστάσεων, είναι νέες δημόσιες δομές που προστίθενται στο ΕΣΥ - αυτό έχει να συμβεί εδώ και 20 χρόνια-, ενισχύοντας τη «χωρητικότητά» του και τη δυνατότητά του να καλύψει περισσότερες ανάγκες αξιόπιστης υγειονομικής φροντίδας των πολιτών.

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ της αντιπολίτευσης είναι ένα ανεπαρκές και μίζερο δίκτυο δημόσιων δομών και υπηρεσιών, που θα δημιουργεί «ζωτικό χώρο» για τον ιδιωτικό τομέα, ενισχύοντας την «παθητική ιδιωτικοποίηση» του Συστήματος Υγείας και τις ανισότητες στην Υγεία.

ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΑΣ πολιτικό σχέδιο, στο ίδιο μνημονιακό περιβάλλον, είναι τελείως διαφορετικό: η ΠΦΥ είναι επιλογή που συμβάλλει στη στρατηγική της καθολικότητας, της ισότητας και της αποτελεσματικότητας στη φροντίδα Υγείας. Είναι να επένδυση σε μια νέα, ανθρωποκεντρική αντίληψη στο Δημόσιο Σύστημα Υγείας, περιορίζοντας τον ιατροκεντρικό του χαρακτήρα και αναπτύσσοντας τη διατομεακή και διεπαγγελματική συνεργασία, δίνοντας προτεραιότητα στην τεκμηριωμένη φροντίδα, στην ενσωμάτωση διαγνωστικών και θεραπευτικών πρωτοκόλλων, στον πλεκτρονικό φάκελο υγείας, στην παρακολούθηση συγκεκριμένων δεικτών υγείας του πληθυσμού, στα δικαιώματα των ασθενών, στην αξιολόγηση των δομών και της ποιότητας των υπηρεσιών τους, στη δημόσια λογοδοσία και στον έλεγχο από τις τοπικές κοινωνίες.

ΟΣΟΙ ΕΠΕΝΔΥΟΥΝ στην αποτυχία της μεταρρύθμισης ή κινδυνολογούν για τη βιωσιμότητά της θα διαφεύσουν. Επειδή η υγειονομική και κοινωνική ωφελιμότητά της θα είναι πολύ γρήγορα ορατή και μετρήσιμη στην παρελθόντα που χρηματοδοτήθηκαν στην αρχή με ευρωπαϊκούς πόρους (ΚΕΠ, «Βοήθεια στο Σπίτι», ΚΗΦΗ, ΑΜΚΕ Ψυχικής Υγείας), έτσι και οι ΤΟΜΥ θα κερδίσουν την εμπιστοσύνη των πολιτών και θα διασφαλιστεί η συνέχεια της λειτουργίας τους μετά τη λήξη του τετραετούς προγράμματος.

* Υπουργός Υγείας

Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας είναι επιλογή που συμβάλλει στη στρατηγική της καθολικότητας, της ισότητας και της αποτελεσματικότητας

Για ένα σύγχρονο ΕΣΥ

ΓΙΑ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕΙ το ΕΣΥ με προδιαγραφές ευρωπαϊκού τύπου, με πλήρη ανάπτυξη του νοσοκομειακού χάρτη, των Κέντρων Υγείας, του οικογενειακού γιατρού, των αγροτικών ιατρείων και του ΕΚΑΒ, χρειάζονται επιπλέον περί τα 12 δισ. ευρώ εποισίως, σύμφωνα με την Εκθεση των εμπειρογνωμόνων του London School of Economics, που όταν ερωτήθηκαν προϋπολόγισαν τη δαπάνη.

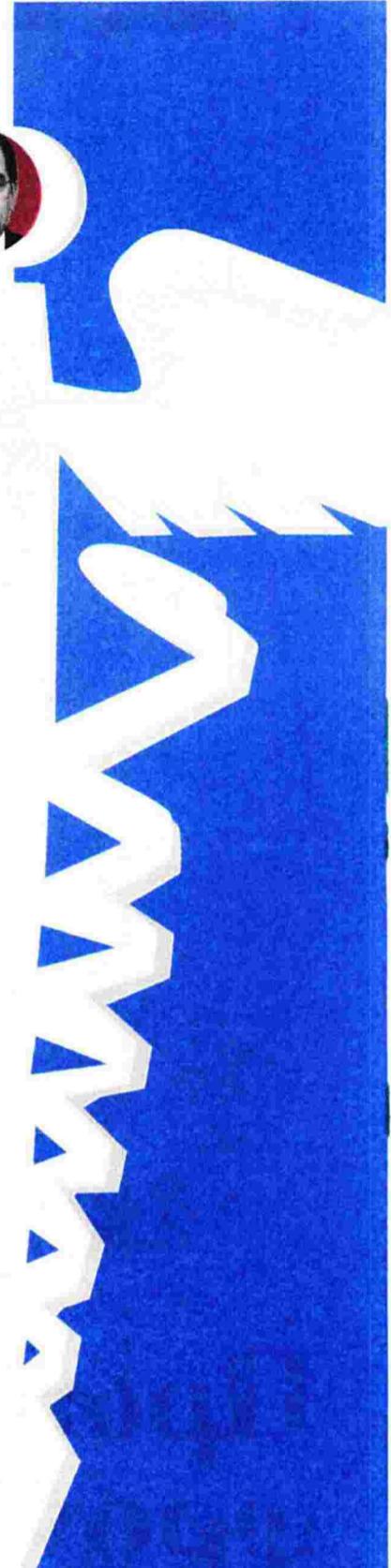
ΤΟ 1948, ο Εργατικός υπουργός Υγείας της Βρετανίας, A. Bevan, που ίδρυσε το Εθνικό Σύστημα Υγείας, το πρώτο που έπραξε ήταν να κρατικοποίησε όλα τα Ιδρύματα Υγείας και μετά να εντάξει στο σύστημα όλο το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό της χώρας. Αυτό είναι αδύνατον να εφαρμοστεί στην Ελλάδα σήμερα.

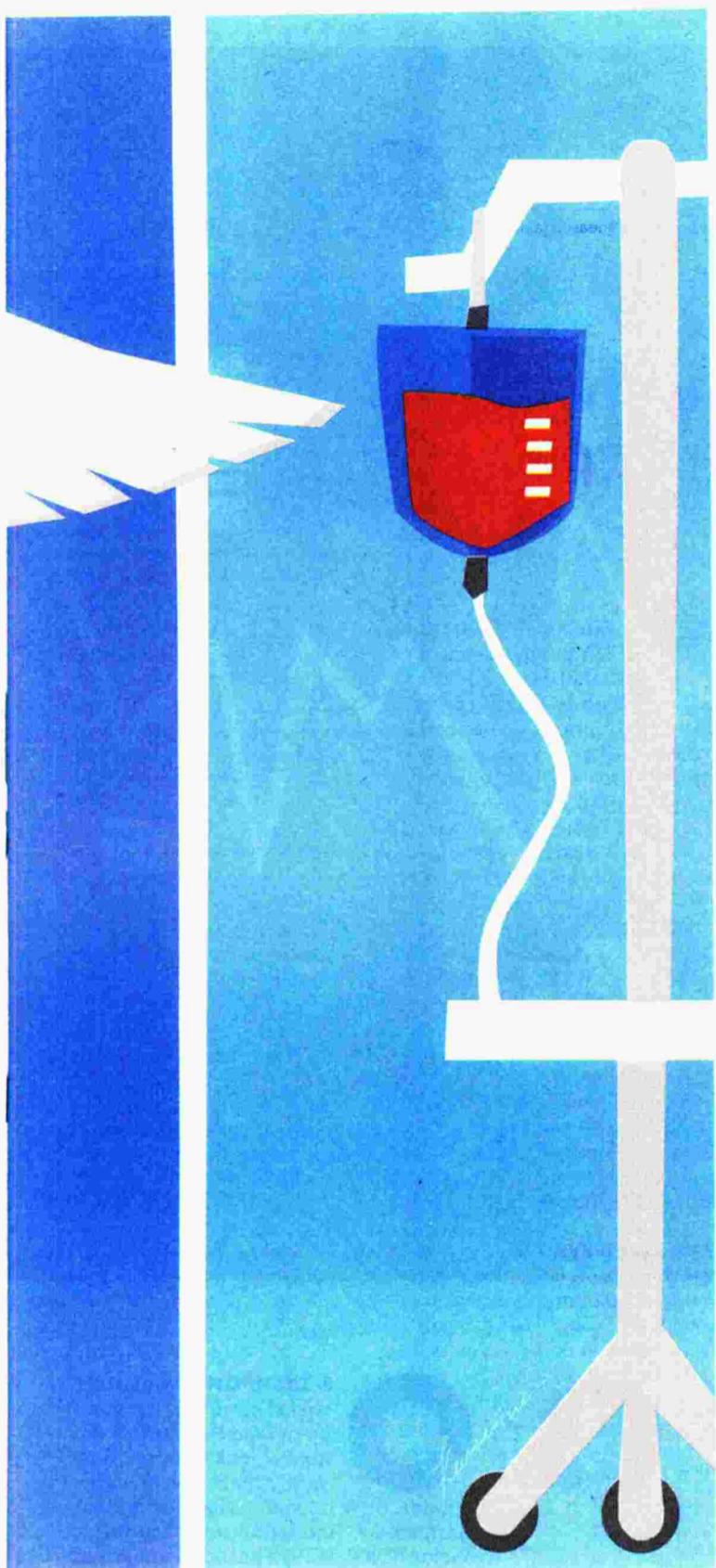
ΤΟ ΝΑ ΟΝΕΙΡΕΥΕΤΑΙ σήμερα ο οποιοσδήποτε ότι θα οικοδομήσει ένα σύγχρονο σύστημα υγείας με τα σημερινά δεδομένα της χώρας αποτελεί όνειρο θερινής νυκτός. Δυστυχώ για τους εραστές του ονείρου, η ιδιωτική πρωτοβουλία στην υγεία καλύπτει άνω του 60% στα μεγάλα αστικά κέντρα και κάθε μέρα γιγαντώνεται. Ολος ο ιδιωτικός χώρος της μαιευτικής και της γνωνικολογίας και οι μεγάλες ιδιωτικές κλινικές, που ουσιαστικά είναι ιδιωτικά νοσοκομεία, σε συνδυασμό με τις αλυσίδες των ιδιωτικών διαγνωστικών κέντρων, που επεκτείνονται καθημερινά, έχουν κυριαρχίσει παντού. Η υλοποίηση ενός σύγχρονου δημόσιου ευρωπαϊκού συστήματος υγείας είναι πρακτικά αδύνατη.

ΑΥΤΟ που πρέπει να επιδιωχθεί σήμερα είναι η δημιουργία ενός υβριδικού συστήματος υγείας, στο οποίο θα χρησιμοποιηθεί και η ιδιωτική πρωτοβουλία, αφού προηγουμένως εξασφαλιστούν ουσιαστικοί και σοβαροί ελεγκτικοί μπχανισμοί, προκειμένου να περιοριστούν οι δαπάνες που σήμερα καταβάλλονται επί της ουσίας ανεξέλεγκτα από τον ΕΟΠΥΥ.

Η EUROSTAT ανακοίνωσε ότι η Ελλάδα είναι πρωταθλήτρια στην κατανάλωση φαρμάκων, με τελευταία την Ολλανδία, παρότι η θεραπεία, διότι οι ελεγκτικοί μπχανισμοί είναι υποτυπώδεις, αναγκάζεται να καταβάλλει τις αναγκαίες δαπάνες. Οι ΤΟΜΥ, που αποτελούν παραλλαγή του θεσμού του οικογενειακού γιατρού, το μόνο που θα προσφέρουν στην πράξη θα είναι να αυξηθεί η συνταγογράφηση - πιθανών και πελατεία λόγω των διορισμών, όσο κι αν αυτό φαίνεται υπερβολικό.

ΓΙΑ ΝΑ λειτουργήσει σωστά ο θεσμός αυτός, θα πρέπει ο πολίτης να είναι εφοδιασμένος με τη δική του κάρτα υγείας, στην οποία θα

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ:
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΙΣΚΟΠΟΥΛΟΥΤΟΥ
ΓΙΑΝΝΗ
ΚΥΡΙΟΠΟΥΛΟΥ*
info@neaselida.news

Ωρα για βαθιές αλλαγές

ΣΥΜΦΩΝΑ με τα πρόσφατα δεδομένα, ένα μεγάλο τμήμα του πληθυσμού εξακολουθεί να μην είναι σε θέση να ικανοποιήσει τις ανάγκες υγείας του, ενώ ένα ακόμη μεγαλύτερο δηλώνει ότι αντιμετωπίζει οικονομικά εμπόδια στην πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας. Τα φαινόμενα αυτά αποτυπώνονται έντονα στους χρονίων πάσχοντες, στους πλικιώνους και σε αυτούς που βρίσκονται στις χαμπλές βαθμίδες της κοινωνικής κλιμάκωσης και εντείνονται από την οικονομική κρίση, σε συνδυασμό με τις ατελέσφορες «μνημονιακές» απαντήσεις για την αντιμετώπιση τους.

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ υγείας των τελευταίων δεκαετιών στη χώρα μας εστιάζονται κυρίως στην υποστήριξη και ανάπτυξη της νοσοκομειακής περιθαλψίς και της φαρμακευτικής και βιοϊατρικής τεχνολογίας, που δεσμεύουν μεγάλο τμήμα της συνολικής δαπάνης για την υγεία. Αντιθέτως, η δαπάνη για την πρωτοβάθμια περιθαλψί και τη μακροχρόνια και κοινωνικά φροντίδα κυμαίνεται σε χαμπλά επίπεδα, πράγμα το οποίο καταδεικνύει ότι η πρωτοβάθμια φροντίδα δεν συνιστά υψηλή προτεραιότητα στο πλαίσιο της εθνικής πολιτικής υγείας.

ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ των πρόσφατων εξελίξεων, δηλαδή της οικονομικής λιτότητας και της «μνημονιακής μεταρρύθμισης», καταγράφεται με τα φαινόμενα αποδόμησης της πρωτοβάθμιας φροντίδας, με κύρια χαρακτηριστικά τη δραματική μείωση των ανθρώπινων και τεχνολογικών πόρων και κυρίως την αδυναμία πλήρους ανταπόκρισης στις ανάγκες του πληθυσμού, αλλά και με τη διεύρυνση των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων στην υγεία.

ΑΠΟ ΤΗΝ πρεμομνία έκδοσης της, στις 12 Σεπτέμβρη του

1978, η Διακήρυξη της Alma Ata και η Παγκόσμια Στρατηγική «Υγεία για Όλους» του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας συνιστά μια ιστορική αφετηρία για την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, η οποία παραμένει επίκαιρη και πολύτιμη, με ιδιαίτερο αξιακό φορτίο για τη βελτίωση της υγείας και τη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων. Δεν πρόκειται για μια επιστροφή στο παρελθόν εξαιτίας του περιοριστικού πλαισίου της οικονομικής κρίσης και των φθινουσών αποδόσεων που χαρακτηρίζουν τα συστήματα υγείας.

Δεν πρόκειται για μια επιστροφή στο παρελθόν εξαιτίας του περιοριστικού πλαισίου της οικονομικής κρίσης και των φθινουσών αποδόσεων που χαρακτηρίζουν τα συστήματα υγείας.

Επί της ουσίας, πρόκειται για μια ολική επαναφορά στις αξίες της γενικής οικογενειακής ιατρικής, στη διατομεακή και διεπιστημονική συνεργασία, στην κοινωνική συμμετοχή, στην αποδοτική χρήση των πόρων και της κατάλληλης βιοϊατρικής και φαρμακευτικής τεχνολογίας και στη συνηγορία στις αρχές της ισότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Η ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ στη Διακήρυξη της Alma Ata σημαίνει αλλαγή «παραδείγματος» στην πολιτι-

κή υγείας. Δηλαδή στη συγκρότηση ενός ισχυρού συστήματος υγείας, που βασίζεται στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας και χαρακτηρίζεται από ευχερή προσβασιμότητα (χωρίς ίδιες πληρωμές και παραπληρωμές), εστίαση στον ασθενή παρά στη νόσο, καθολική κάλυψη, ευρύ φάσμα υπηρεσιών και συντονισμό όταν οι ασθενείς χρειάζεται να λάβουν περίθαλψη από άλλες υπηρεσίες.

ΤΟ ΝΕΟ υπόδειγμα πρωτοβάθμιας φροντίδας, ως υπέρβαση της κρίσης και απάντηση στις «μνημονιακές» ψευδομεταρρυθμίσεις, οφείλει να αναπτυχθεί στη βάση δικτύων ολοκληρωμένης φροντίδας υγείας, τα οποία απευθύνονται σε έναν συγκεκριμένο πληθυσμό ευθύνης και χρησιμοποιούν τη μακροχρόνια εμπειρία και το ιδιαίτερα εκτεταμένο δίκτυο που σχηματίζουν οι συναφείς δομές δημόσιου, κοινωνικού και ιδιωτικού κοινοπρακτικού χαρακτήρα. Στο σχήμα αυτό δύναται να συνδέεται διά συμβολαίων ο μέγιστος δυνατός αριθμός συμβεβλημένων γιατρών, ώστε να διασφαλίζεται επαρκής διαθεσιμότητα από την πλευρά της προσφοράς και να διευρύνονται οι δυνατότητες επιλογών των χρηστών.

ΤΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ υπόδειγμα εισάγει συνθήκες «εσωτερικού ανταγωνισμού» μεταξύ των προμηθευτών και αποτρέπει την πρόκληση ζήτησης. Ακόμη, προωθεί μορφές αποζημίωσης στη βάση του (σφαιρικού) κλειστού προϋπολογισμού και της προοπτικής χρηματοδότησης, ενώ μειώνει το ενδεχόμενο πθικού κινδύνου σε βάρος της ασφάλισης. Επιπροσθέτως, δημιουργεί κίνητρα για μετακίνηση γιατρών και άλλων επαγγελματιών σε απομακρυσμένες περιοχές. Τέλος, βελτίωνει τις επιλογές των χρηστών και την κυριαρχία τους ως καταναλωτών και ενσωματώνει το ιατρικό σώμα στο σύστημα υγείας.

ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ αυτό, η επιλογή βρίσκεται ανάμεσα στις ατελείς αγορές και το ατελές κράτος για τη ρύθμιση της ισορροπίας που αναζητείται στο πεδίο των διαφθωτικών αλλαγών, των μετασχηματισμών μείζονος κλίμακας, με έμφαση στην (κοινωνική) ισότητα και την (ιατρική) αποτελεσματικότητα.

Η ΥΠΟΘΕΣΗ της μεταρρύθμισης στην υγεία -και ιδίως στην πρωτοβάθμια φροντίδα- για να είναι επιτυχής οφείλει να είναι διαρκής και αθροιστική, κι αυτό είναι ένα ζήτημα πολιτικής και κοινού.

ΥΓ.: Η επιτυχία των τρεχουσών μεταρρυθμίσεων έγκειται στην προσπάθεια αναζήτησης συνεργειών, οι οποίες οδηγούν σε ολοκληρωμένες διαφθωτικές αλλαγές. Χαρακτηριστικό παράδειγμα στην παρούσα συγκυρία, το «άθροισμα»: KY (ΕΣΥ) + Πολυϊατρεία (ΠΕΔΥ) + ΤΟΜΥ + Κοινοπρακτικές μορφές ΠΦΥ.

* Ομότιμος Καθηγητής Οικονομικών της Υγείας (ΕΣΔΥ)

αναγράφεται ο θεράπων ιατρός της δικής του επιλογής, καθώς και το κέντρο υγείας ή το νοσοκομείο στο οποίο θα παραπέμπεται από τον θεράποντα ιατρό του. Είναι απαραίτητο να υπάρχει όχι μόνο πλεκτρονική υποστήριξη, αλλά κυρίως γραμματειακή τόσο σε επίπεδο ιατρών και κέντρων υγείας όσο και στα νοσοκομεία. Εποιητικό, ο παραπέμπων ιατρός είναι υποχρεωμένος να ακολουθεί τις οδηγίες του νοσοκομείου όχι μόνο για τη θεραπεία, αλλά και για την αυστηρή συνταγογράφωση. Με τον τρόπο αυτό, ο παραπέμπων ιατρός συνεχώς εκπαιδεύεται, ενώ η συνταγογράφηση ελέγχεται δραστικά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ, η χώρα χρειάζεται ένα υβριδικό σύστημα υγείας, συνεργασίας και ελέγχου της ιδιωτικής πρωτοβάθμιας, με στόχο την εξοικονόμηση των δημοσίων δαπανών, με παράλληλη ανάπτυξη της 3ης γενιάς τηλεϊατρικής, η οποία θα παρέχει τη δυνατότητα της συνεχούς και υπεύθυνης μετεκπαίδευσης όλων των γιατρών του ΕΣΥ.

Το ΕΣΥ, για να μπορέσει να καλύψει τις αδυναμίες που υπάρχουν κυρίως στα νησιά και στα απομονωμένα γηροτεκνικά ιατρεία, θα πρέπει να υλοποιήσει την 3η γενιά τηλεϊατρικής. Ο εγκέφαλος αυτής της τηλεϊατρικής θα πρέπει να είναι ένα πανεπιστημιακό νοσοκομείο με τον απαραίτητο αριθμό νοσοκομειακών γιατρών, που

* Καθηγητής, αντιπρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, πρώην υπουργός Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

ΤΟΥ
ΓΙΩΡΓΟΥ
ΠΑΤΟΥΛΗ*

info@neaselida.news

Συγκεντρωτικό και κρατικοδίαιτο το νέο σύστημα

ΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑ αποτελεσματικής παροχής Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας αποτελεί προϋπόθεση ενός σύγχρονου συστήματος υγείας και ως εκ τούτου αποτελεί πάγιο άίτημα του υγειονομικού κόσμου τις τελευταίες δεκαετίες. Ωστόσο, το σύστημα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας που επιχειρείται να δομηθεί διακατέχεται από προχειρότητα και ιδεοληψία. Αντιμετωπίζει τους γιατρούς ως εργαζόμενους δεύτερης κατηγορίας, ενώ προβλέπει για τους πολίτες φθηνές και υποβαθμισμένες υπηρεσίες υγείας.

ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, δημιουργείται ένα συγκεντρωτικό, κρατικοδίαιτο και υποβαθμισμένο σύστημα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, χαμπού κόστους, το οποίο εγκυμονεί κινδύνους για τη δημόσια υγεία. Παρά το γεγονός ότι η ιδεοληπτική και παρωχημένη προσέγγιση του κρατικοδιαιτού συστήματος υγείας έχει καταρρεύσει όπου εφαρμόστηκε, στη χώρα μας επιχειρείται να αναβιώσει και, μάλιστα, χωρίς κανέναν σοβαρό σκεδιασμό.

ΑΠΟΔΕΙΞΗ της προχειρότητας με την οποία αντιμετωπίζεται το σημαντικό αυτό εγχείρημα είναι η αποτυχία του υπουργείου Υγείας να προσελκύσει ιατρούς για να στελέχωσει τις Τοπικές Μονάδες Υγείας. Ο ιατρικός κόσμος γύρισε την πλάτη, όπως είχαμε προειδοποίησε από την αρχή. Δεν θα είναι δυνατόν να υπάρξει ενδιαφέρον για τη στελέχωση των Μονάδων, καθώς για τους ιατρούς προβλέπεται μια δημοσιοϋπαλληλική σχέση χωρίς κίνητρα και με αποδοχές πολύ χαμηλότερες από την προσφορά τους. Καθώς, μάλιστα, η χρηματοδότηση που έχει εξασφαλιστεί είναι προσωρινή, μέσω ΕΣΠΑ, όταν τελειώσουν τα κοινωνικά κονδύλια υπάρχει μεγάλος κίνδυνος να καταρρέψει.

ΚΑΛΟΥΜΕ την πολιτική πηγεσία του υπουργείου Υγείας να αντιμετωπίσει με σεβασμό τον Ελληνα επιοτίμονα, που αποτελεί ένα μεγάλο κεφάλαιο για τη χώρα μας. Ο ιατρικός κόσμος θα προτιμήσει να πάρει τον δρόμο της ξενιτιάς, παρά να εργαστεί σε συνθήκες που δεν διασφαλίζουν την επαγγελματική του επιβίωση και την αξιοπρέπεια του.

ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΉΡΑ, δεν αξιοποιείται επαρκώς το έμπειρο και υψηλά εξειδικευμένο προσωπικό των Μονάδων Υγείας του ΠΕΔΥ, που θα μπορούσε να υποστηρίξει το νέο σύστημα, εξοικονομώντας πόρους και διασφαλίζοντας υψηλής ποιότητας υπηρεσίες υγείας.

ΠΡΕΠΕΙ επίσης να τονιστεί ότι στο νέο σύστημα υπάρχει μια ακόμα παράλογη και επικίνδυνη στρέβλωση: θεσμοθετείται η αντιποίση του ιατρικού επαγγέλματος, καθώς επιτρέπεται σε μη ιατρούς να πραγματοποιούν ιατρικές πράξεις, ενώ, για παράδειγμα, δίνεται η δυνατό-

τητα συνταγογράφησης ιατρικών εξετάσεων σε μαίες. Την ώρα που στις υπόλοιπες χώρες του κόσμου τηρείται ευλαβική παραγόρευση της χορήγησης φαρμάκων χωρίς ιατρική συνταγή, στη χώρα μας θεσμοθετείται η τέλεση ιατρικών πράξεων από μη ιατρούς. Την επικίνδυνη αυτή πρακτική η Ελλάδα την έχει πληρώσει πολύ ακριβά, καθώς έχουμε τα υψηλότερα ποσοστά σε κατάχρηση αντιβιοτικών, που οδηγούν στην εμφάνιση επικίνδυνων πολυανθεκτικών μικροβίων.

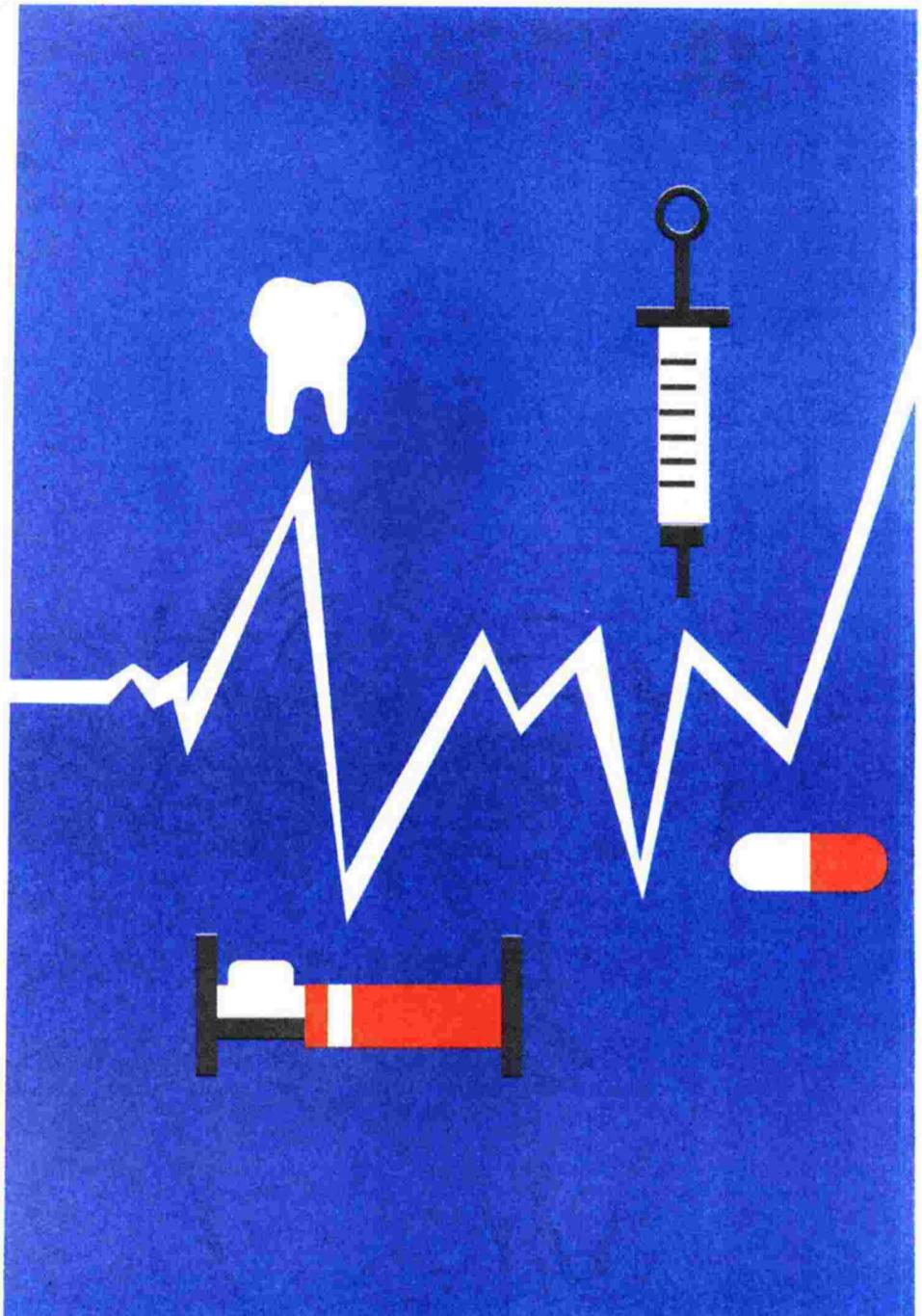
ΟΠΩΣ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΟΥΜΕ, πρόκειται για μια δραματική υποβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας. Το υψηλά εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό της χώρας μας οδηγείται στη μετανάστευση και στελεχώνει τα συστήματα υγείας των άλλων χωρών, ενώ η υγεία των Ελλήνων ασθενών παραδίδεται σε μη ιατρούς. Βέβαια, η θέσπιση του οικογενειακού ιατρού είναι σε θετική κατεύθυνση, με την προϋπόθεση όμως ότι θα παρακολουθεί τον ιατρικό φάκελο του ασθενούς. Είμαστε αντίθετοι σε οποιαδήποτε μορφή gatekeeping που θέτει εμπόδια στην πρόσβαση των ασθενών στους ιατρούς που έχουν ανάγκη.

ΔΥΣΤΥΧΩΣ, με το συγκεκριμένο νομοθέτημα ο ασφαλισμένος ουσιαστικά αποστέρειται του δικαιώματος επιλογής του ιατρού, με την εισαγωγή ενός έξουν προς τη νοοτροπία της ελληνικής κοινωνίας συστήματος παραπομπών για τους ασθενείς. Ουσιαστικά πρόκειται για μια δραματική υποβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς παρεμποδίζεται η πρόσβαση στο υψηλά εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό της χώρας, που έχει γίνει ανάρπαστο από τα συστήματα υγείας των άλλων χωρών.

ΕΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΟ σύστημα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας με ευρωπαϊκές προδιαγραφές θα πρέπει να διασφαλίζει την απρόσκοπτη πρόσβαση όλων των ασφαλισμένων σε υψηλού επιπέδου παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας, να καλύπτει τις ανάγκες των ασθενών σε όποιο σημείο της Ελλάδας κι αν κατοικούν και να αξιοποιεί το ιατρικό δυναμικό της χώρας προς όφελος του ασθενούς και του συστήματος υγείας.

* Πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών (ΙΣΑ)

Δυστυχώς, με το συγκεκριμένο νομοθέτημα ο ασφαλισμένος ουσιαστικά αποστέρειται του δικαιώματος επιλογής του ιατρού

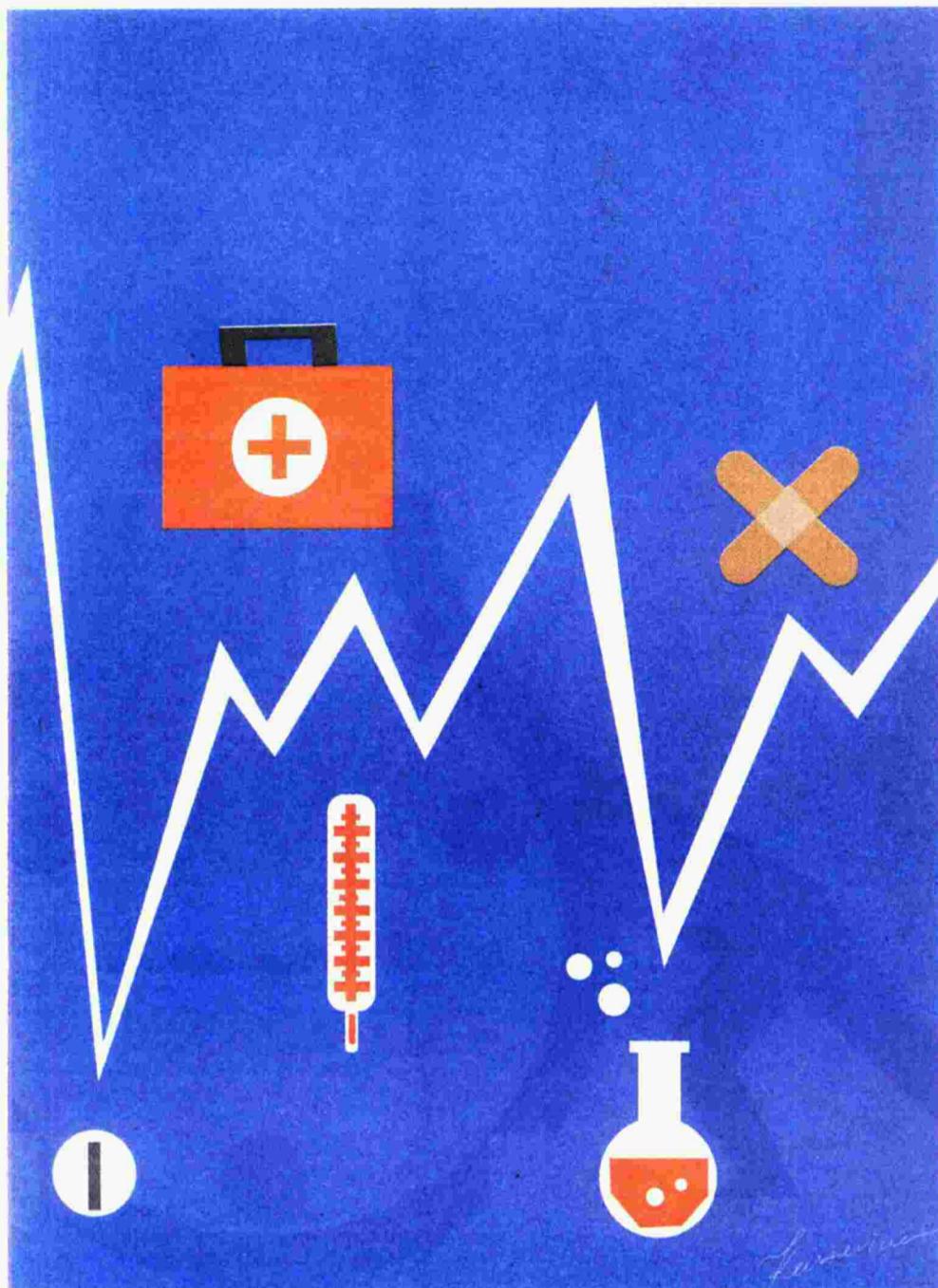
ΤΗΣ
ΑΡΕΤΗΣ
ΛΑΓΙΟΥ*

alagiou@teiath.gr

Ι ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ πολιτικές υγείας εστιάζουν στην παροχή ολοκληρωμένων και κυρίως καλά συντονισμένων υπηρεσιών, δίνοντας

έμφαση στην παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ). Η ΠΦΥ καλύπτει υπηρεσίες πρωτογενούς και δευτερογενούς πρόληψης, υπηρεσίες γενικής ιατρικής, προ-νοσοκομειακή διαγνωστική και θεραπευτική αρκετών ιατρικών ειδικοτήτων, οδοντιατρική φροντίδα, καθώς και μετα-νοσοκομειακή φροντίδα και υπηρεσίες αποκατάστασης και φροντίδας χρονίων πασχόντων. Εύκολα αντιλαμβάνεται κανείς ότι -στο μέτρο που η πρόληψη μπορεί να υποκαταστήσει τη θεραπεία σε μια συγκεκριμένη νόσο και που η διάγνωση και η θεραπεία μπορούν να αποσυνδεθούν από τον χώρο του νοσοκομείου και να ενταχθούν στην καθημερινότητα του πολίτη- η ποιότητα ζωής αναβαθμίζεται. Κατά συνέπεια, η ΠΦΥ αναδεικνύεται ως επιβεβλημένη επιλογή, που δικαιώνεται κοινωνικά και καταξιώνεται πιθικά.

ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ τις τελευταίες δεκαετίες, ενώ υπήρξαν επανειλημμένες προσπάθειες για την οργάνωση υπηρεσιών ΠΦΥ, αυτές, δυστυχώς, δεν ευδώθηκαν. Η ΠΦΥ εξελίχθηκε συγκυριακά και αποσπασματικά, διατηρώντας κυρίως χαρακτηριστικά πρωτοβάθμιας περιθαλψης, με απονοία οργανωμένων, συντονισμένων και ολοκληρωμένων προγραμμάτων πρόληψης και προ-αγωγής υγείας. Αυτό οφείλεται σε πολλούς λόγους, μεταξύ των οποίων η σύγχυση της φιλοσοφίας και των στόχων της ΠΦΥ που καρακτηρίζει τη λειτουργία των φορέων που κατά καιρούς δημιουργήθηκαν. Η σύγχυση προκλήθηκε κατά κύριο λόγο από το γεγο-

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΙΣΚΟΠΟΥΛΟΥ

νός ότι οι επαγγελματίες που κλήθηκαν να υπηρετήσουν την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας έφεραν νοσοκομειακή αντίληψη και νοοτροπία, εφάρμοζαν πρακτικές και διατηρούσαν προσδοκίες Δευτεροβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

Η ΠΡΟΣΦΑΤΗ μεταρρύθμιση στη δημόσια υγεία δίνει έμφαση στην ΠΦΥ. Δημιουργούνται οι τοπικές μονάδες υγείας (ΤΟΜΥ), που λειτουργούν στην αρχή της ομάδας υγείας, η οποία αποτελείται από επαγγελματίες υγείας διαφόρων ειδικοτήτων και στηρίζεται στη διεπιστημονική και διεπαγγελματική συνεργασία. Για την αποτελεσματική και αποδοτική αξιοποίηση των πόρων, άλλα και για να καταστεί δυνατή η επίτευξη των στόχων της ΠΦΥ, είναι κρίσιμο να δοθεί έμφαση στη στελέχωση των υπηρεσιών με ειδικά επιστημονικό δυναμικό. Ενα δυναμικό που να διαπνέεται από τις αρχές και τις αξίες της ΠΦΥ και να διαθέτει τις κατάλληλες εκείνες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να ανταποκριθεί αποτελεσματικά και αποδοτικά στις ανάγκες της.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ, ως κεντρικής σημασίας για την ΠΦΥ αναγνωρίζεται η ανάπτυξη δράσεων σε επίπεδο κοινότητας - άλλωστε, η κοινότητα αποτελεί κεντρική συνιστώσα της φιλοσοφίας και της πρακτικής της ΠΦΥ. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να δοθεί έμφαση στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων πρόληψης και προαγωγής υγείας. Οι παρεμβάσεις πρέπει να είναι ενταγμένες σε ένα ευρύτερο σχέδιο για την ανάπτυξη της κοινότητας, συμμετοχικές, επιστημονικά τεκμηριωμένες και βιώσιμες, ώστε να μπανωνται άσκοπα πολύτιμοι πόροι.

ΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ που θα κληθούν να συμβάλουν στην υλοποίηση των προγραμ-

ΤΟΥ
ΧΡΗΣΤΟΥ
ΛΙΟΝΗ*

info@neaselida.news

Θετικά στοιχεία και αδυναμίες της μεταρρύθμισης

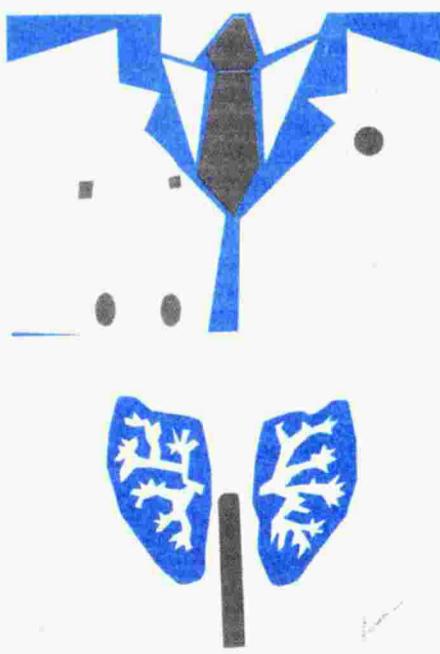
Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ για τη μεταρρύθμιση στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ) δεν αποτελεί την εξαίρεση και διεξάγεται σε περιβάλλον έντασης και ρητορικών αναφορών. Διαφορές στην κατανόηση της έννοιας και του περιεχομένου των υπηρεσιών της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας είναι, μάλιστα, πιθανό να εξηγούν το γεγονός αυτό, καθώς και στην αντίληψη για την καθολικότητα και την ισότητα της πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας.

ΚΑΘΕ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ έχει ως επιχείρημα να βελτιώσει την υφιστάμενη κατάσταση και να την προσαρμόσει στις συνθήκες της εποχής, που σήμερα είναι ιδιαίτερα δύσκολες εξαιτίας της λιτότητας και των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Δεν θα μπορούσα, άλλωστε, να ισχυριστώ ότι και ο προσφάτως ψηφισθείς νόμος είναι πλήρης και ότι δεν παρουσιάζει προβλήματα στην ανάγνωση και δυσκολίες στην εφαρμογή του. Ομως ο καλόπιστος και ενημερωμένος αναγνώστης θα πρέπει να αναγνωρίσει τα σημαντικά θέματα που ο νόμος αυτός προωθεί, όπως την έννοια και τη λειτουργία της ομάδας υγείας στην ΠΦΥ, την εστιασμένη στον ασθενή και πλούσιον των πολιτών ανάπτυξή της, την αναφορά σε υπηρεσίες στην κοινότητα, καθώς και σε μέτρα που πρωθυΐνην την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της ΠΦΥ.

ΦΥΣΙΚΑ, ένας τέτοιος σχεδιασμός προϋποθέτει εκπαιδευμένους επαγγελματίες υγείας, που θα πρέπει να δεσμευτούν και να αναλάβουν υπηρεσίες ΠΦΥ, οι οποίες να ανταποκρίνονται στα μείζονα θέματα υγείας του ελληνικού πληθυσμού, όπως τα καρδιομεταβολικά νοσήματα, ο καρκίνος και τα νευροεκφυλιστικά νοσήματα, αλλά και στον τρόπο ζωής, που έχει αλλάξει δραματικά τις τελευταίες δεκαετίες αλλά και την περίοδο της λιτότητας. Αυτό παραπέμπει σε συμβόλαια παροχής υπηρεσιών με τους επαγγελματίες υγείας, των οποίων το περιεχόμενο σήμερα στην Ελλάδα δεν έχει ακόμη συζητηθεί ούτε και επαρκώς τεκμηριωθεί με κλινικά και ερευνητικά δεδομένα. Επιπρόσθετα, στην χώρα μας λείπει ένα συγκεκριμένο πλαίσιο, με εκπαιδευτικά εργαλεία και μεθόδους, που θα οδηγήσει την ομάδα υγείας να αναλάβει άμεσα μια τέτοια ευθύνη και δέσμευση.

Η ΠΡΟΣΦΑΤΗ όμως μεταρρύθμιση προτείνει την ανάπτυξη ακαδημαϊκών/πανεπιστημιακών μονάδων ΠΦΥ, που θα μπορούσαν να αναλάβουν ένα τέτοιο ρόλο, κι αυτό θα πρέπει να καταλογιστεί στα ιδιαίτερα θετικά του νόμου αυτού. Φυσικά και μια τέτοια διάταξη απαιτεί χρόνο και, ιδιαίτερα, αλλαγή στην κουλτούρα, όπως και στο περιεχόμενο των σημερινών προγραμμάτων σπουδών των σχολών επαγγελμάτων υγείας και ιδιαίτερα των ιατρικών σχολών της χώρας μας.

ΤΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ στην πλήρη και αναλυτική γνώση των αναγκών υγείας του ελληνικού πληθυσμού αλλά και τη δυναμία σύνταξης σφαιρικών προϋπολογισμών ανά μείζον πρόβλημα υγείας καθιστούν επίσης δυσχερή τον σχεδιασμό ενός προσαρμοσμένου στις ανάγκες υγείας του ελληνικού πληθυσμού συστήματος ΠΦΥ.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ, το γεγονός ότι το νομοθετικό πλαίσιο δεν συμπεριλαμβάνει σε έναν ενιαίο νόμο θέματα που αφορούν στη φροντίδα στην κοινότητα και στο σπίτι ευαίσθητων και ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, όπως οι ασθενείς με καρκίνο και νευροεκφυλιστικά νοσήματα, αποτελεί επιπρόσθετη αδυναμία του, έστω κι αν αυτή δικαιολογείται από την απουσία σάουσα μέχρι σήμερα συζήτηση στη χώρα μας για ένα ενιαίο και επαρκές σύστημα υγείας, που να λαμβάνει υπόψη τις αρχές των αναγκών υγείας του πληθυσμού και της ισότητας στην παροχή και κατανομή των υπηρεσιών υγείας. Ισως αυτό που χρειάζεται σήμερα είναι η διατύπωση προτάσεων που να συμπληρώνουν τα νομοθετήματα και να μην τα ακυρώνουν πριν από την ανάπτυξή τους.

*Καθηγητής Γενικής Ιατρικής και Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης

twitter: @toxwni

ΤΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟ ΤΩΝ

ΤΟ ΕΓΓΡΑΦΟ ΒΟΜΒΑ ΤΗΣ «Περιορισμένης»

Tο έγγραφο της Ελληνικής Εταιρείας Αρθροσκόπους, που ανέγνωσε ο Θανάσης Παπαχριστόπουλος στην εξεταστική Επιτροπή, έχει τίτλο «Αρθροσκόπηση δια βελόνης στο Ιατρείο - Ανασκόπηση αποτελεσματικότητας και αναγκαιότητας», συνετάχθη στις 5 Δεκεμβρίου 2016 και περιλαμβάνει 19 σημεία βάσει των οποίων καταλήγει ότι «η αρθροσκόπηση δια βελόνης έχει περιορισμένη διαγνωστική αξία και δεν προσφέρει κάποιο σημαντικό όφελος σε σχέση με τη μαγνητική τομογραφία». Συγκεκριμένα, στο έγγραφο αναφέρεται...

«Ο όρος αρθροσκόπηση δια βελόνης αναφέρεται στην χειρουργική τεχνική κατά την οποία γίνεται παρακέντηση μιας άρθρωσης υπό τοπική αναισθησία με βελόνα διαμέτρου περίπου 2 mm δια της οποίας διέρχεται οπτική ίνα διαμέτρου περίπου 1,2 mm. Είναι με αυτόν τον τρόπο δυνατή η περιορισμένη εξέταση των ενδαρθρικών δομών του γόνατος και ιδίως των μηνίσκων.

Η μέθοδος αυτή εισήχθη στις αρχές της δεκαετίας του 1990 και εφαρμόστηκε κατά κύριο λόγο από ρευματολόγους για τη διάγνωση παθήσεων του γόνατος και την πραγματοποίηση εγκύσεων. Πλεονέκτημα της μεθόδου ήταν η δυνατότητα αποφυγής μαγνητικής τομογραφίας, π οποία στην εποχή αυτή ήταν σχετικά μειωμένης διαγνωστικής αξίας σε σχέση με τη σύγχρονη μαγνητική τομογραφία καθώς και πολύ ακριβότερη από την παρακέντηση.

Τα τελευταία χρόνια, με τη βελτίωση της βιοιατρικής τεχνολογίας, έχουν παρουσιαστεί διάφορα συστήματα αρθροσκόπησης δια βελόνης μεγέθους ταμπλέτας που έχουν λάβει έγκριση από το FDA. Η έγκριση αυτή αφορά μόνο στην ασφάλεια των συσκευών και όχι την αποτελεσματικότητα της κεφαλής.

Από επιστημονική άποψη, οι θέσεις της Ελληνικής Αρθροσκο-

πικής Εταιρείας σε σχέση με την αρθροσκόπηση δια βελόνης έχουν ως εξής:

1. Από το 1994 και έντευθεν δεν υπάρχει καμία σχετική δημοσίευση σε αρθροσκοπικό επιστημονικό περιοδικό.
2. Η πλειονότητα των δημοσιεύσεων είναι σχετικά χαμηλής ποιότητας, επιπέδου IV, μελέτες σε ρευματολογικά περιοδικά
3. Δεν υπάρχει καμία μελέτη που να δείχνει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των εγκύσεων στο γόνατο, όταν πραγματοποιούνται μετά από αρθροσκόπηση δια βελόνης.
4. Δεν υπάρχουν δημοσιεύσεις για την ποδοκνημική και μόνο 1 μελέτη για χρήση στον ώμο. Καμία από τις μελέτες δεν είναι υψηλής ποιότητας από αναγνωρισμένους χειρουργούς.
5. Η τεχνική δεν εφαρμόζεται από κανέναν από τους αναγνωρισμένους αρθροσκόπους των ΗΠΑ, σύμφωνα με την Αρθροσκοπική Εταιρεία Βορείου Αμερικής.
6. Στην Ευρώπη, η τεχνική δεν χρησιμοποιείται σχεδόν από κανέναν λόγω περιορισμένης διαγνωστικής αξίας και αποτελεσματικότητας.
7. Στη Βόρεια Αμερική χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά από ρευματολόγους και μόνο για το γόνατο.
8. Το κύριο μειονέκτημα της μεθόδου είναι η μειωμένη διαγνωστική αξία που περιορίζεται σε βλάβες του έσω και του έξω μηνίσκου.
9. Εαν δεν πραγματοποιηθεί μαγνητική τομογραφία αλλά χρησιμοποιηθεί η αρθροσκόπηση δια βελόνης έχει αναφερθεί μείωση του κόστους για το σύστημα υγείας των ΗΠΑ, όπου το κόστος της μαγνητικής τομογραφίας κυμαίνεται μεταξύ 1.000 και 2.000 USD. Το επικείρυμα αυτό δεν ισχύει στη χώρα μας αλλά ούτε και στην Ευρώπη, όπου το κόστος της μαγνητικής τομογραφίας είναι σχετικά μικρό.
10. Στους ασθενείς που έχουν υποβληθεί σε αρθροσκόπηση δια βελόνης δεν θα πρέπει να χορ-
- γίται το δικαίωμα της συνταγογράφησης μαγνητικής τομογραφίας, αφού οι μέθοδοι είναι επικαλυπτόμενες.
11. Οι βλάβες του αρθρικού χόνδρου και του αρθρικού υμένα συχνά υποεκτιμώνται με την αρθροσκόπηση δια βελόνης σε σύγκριση με τη χειρουργική αρθροσκόπηση.
12. Σε μεγάλες αρθρώσεις, όπως είναι το γόνατο και ο ώμος, δεν υπάρχει καμία συγκριτική μελέτη που να καταδεικνύει οποιοδήποτε αποτέλεσμα της αρθροσκόπησης δια βελόνης, από χειρουργικής αλλά ούτε και από οικονομικής άποψης, σύμφωνα με τα δεδομένα που επικρατούν στη χώρα μας.
13. Ορισμένες από τις συσκευές που βρίσκονται στο εμπόριο, ιδίως αυτές με προέλευση τις ΗΠΑ έχουν έγκριση 510 (k) από το FDA. Η έγκριση αυτή των συσκευών σημαίνει ότι είναι κατάλληλες για τη χρήση για την οποία προορίζονται, έχουν επαρκή συσκευασία και σήμανση καθώς και ότι έχουν κατασκευαστεί με τη χρήση κάποιων ποιοτικών προτύπων. Σημειωτέον, ότι οι κατασκευάστριες εταιρείες θα πρέπει να ενημερώνουν το FDA τουλάχιστον 90 μέρες προ της εμπορικής διάθεσης της συσκευής.
14. Το FDA δεν εγκρίνει τις χειρουργικές τεχνικές ή τα αποτελέσματα τους αλλά μόνο τις συσκευές και τα υλικά που χρησιμοποιούνται.
15. Η αρθροσκόπηση δια βελόνης είχε παρουσιαστεί στην Ελλάδα περίπου προ 8 ετών και είχε διατεθεί για δοκιμή σε διάφορα νοσοκομεία αλλά κανένας από όσους δοκίμαζαν τη συσκευή δεν προχώρησε σε αγορά της συσκευής αλλά δεν γνώρισε και ευρεία χρήση.
16. Η αρθροσκόπηση δια βελόνης είναι κατάλληλη μόνο για τη διαγνωστική εξέταση προβλημάτων μικρών αρθρώσεων όπως είναι τα δάκτυλα του χεριού και του ποδιού ή στην κροτοφαγναθική άρθρωση χωρίς όμως να υπάρχει συγκριτική μελέτη με τη μαγνητική τομογραφία.

ΑΡΘΡΟΣΚΟΠΗΣΕΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΡΘΡΟΣΚΟΠΗΣΗΣ

διαγνωστικής αξίας»

17. Οσον αφορά τον ώμο, είναι δυνατή τεχνικά η πραγματοποίηση αρθροσκόπησης δια βελόνης αλλά δεν υπάρχει καμία επαρκής βιβλιογραφική αναφορά. Επομένως η τεχνική αυτή **θα πρέπει να θεωρείται πειραματική**.

18. Η αρθροσκόπηση δια βελόνης έχει μόνο διαγνωστική και όχι θεραπευτική αξία και αυτή είναι περιορισμένη σε πολύ ειδικές περιπτώσεις.

19. Οι αρθροσκόποι που εφαρμόζουν την αρθροσκόπηση δια βελόνης θα πρέπει να ενημερώνουν τους ασθενείς ότι πρόκειται μια παλαιά και όχι νέα, παρεμβατική τεχνική με πιθανούς κινδύνους, όπως ο τραυματισμός του αρθρικού κόνδρου, η φλεγμονή, η αλγοδυστροφία και κυρίως το γεγονός ότι διαθέτει μειωμένη διαγνω-

στική αξία, περιοριζόμενη κυρίως στον έσω και έξω μηνίσκο και μόνο σε πλήρεις ρήξεις αυτών.

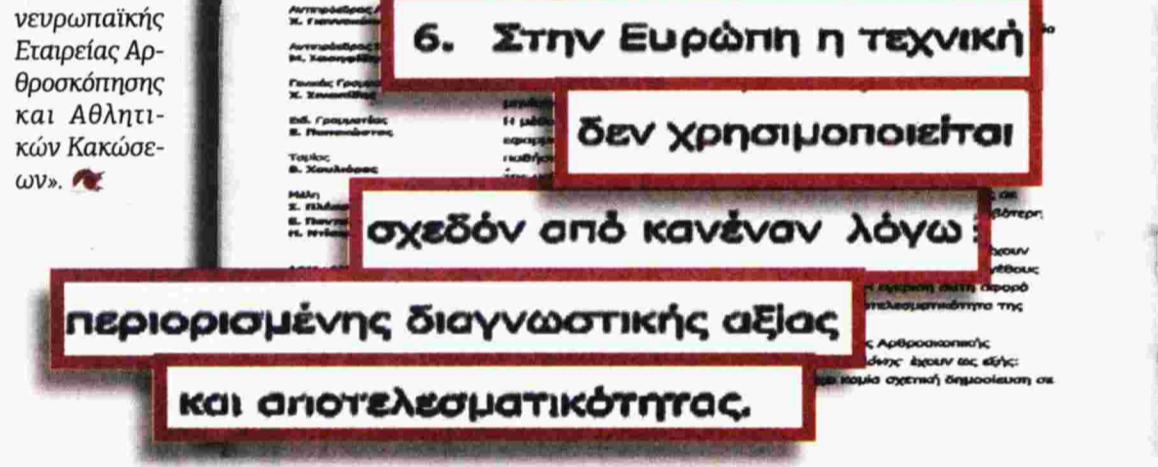
Συνοπτικά, η θέση της Ελληνικής Αρθροσκοπικής Εταιρείας είναι ότι η αρθροσκόπηση δια βελόνης έχει περιορισμένη διαγνωστική αξία και δεν προσφέρει κάπιο σημαντικό οφέλος σε σχέση με την μαγνητική τομογραφία.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η απάντηση του Μάριου Σαλμά σ' όλα τα παραπάνω ήταν ότι αυτά απηκούντις απόψεις ενός επιστήμονα, του κυρίου Παπαδόπουλου, και άρα είναι μειωμένης αξιοπιστίας. Το ΧΩΝΙ επικοινώνησε με τον Περικλήν Παπαδόπουλο. Πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρείας Αρθροσκοπίσεων, που έδωσε τη δική του ανταπάντηση: «Ανεξάρτητα από τις αναφορές του κ. Σαλμά στην Εξε-

ταστική εμείς στηρίζουμε επιστημονικά τις θέσεις μας. Μάλιστα, έχουμε τη σύμφωνη γνώμη και της Πανευρωπαϊκής Εταιρείας Αρθροσκοπησης και Αθλητικών Κακώσεων».

περιορισμένης διαγνωστικής αξίας

και αποτελεσματικότητας.

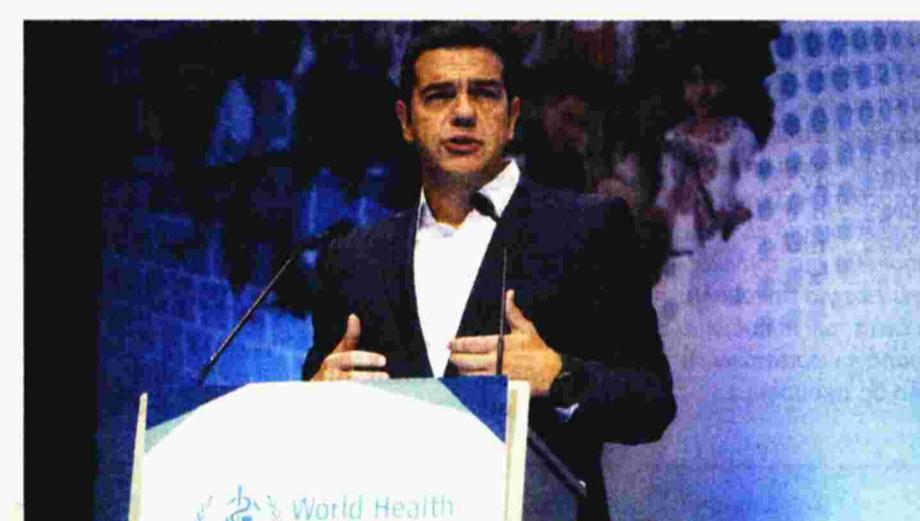
6. Στην Ευρώπη η τεχνική δεν χρησιμοποιείται

σχεδόν από κανέναν λόγω:

Οι μεταρρυθμίσεις στην Υγεία και τα εύσημα του ΠΟΥ

Μπορεί να αντιπολίτευση να χρησιμοποιεί τη συνήθη ρητορική της καταστροφολογίας και για το χώρο της Υγείας, ωστόσο ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) έχει διαφορετική άποψη. Με αφορμή την 67η Σύνοδο του Περιφερειακού Γραφείου Ευρώπης του ΠΟΥ, ο **Αλέξης Τσίπρας** δέκθηκε επίσημη πρόσκληση να ταξιδέψει στη Βουδαπέστη και να είναι ο κεντρικός ομιλητής των εργασιών της Συνόδου την περασμένη Τρίτη. Το κάλεσμα στον Ελληνα πρωθυπουργό μόνο τυχαία δεν έγινε. Αντίθετα, αποτελεί διεθνή αναγνώριση του σημαντικού έργου που έχει επιτελέσει ο κυβέρνηση τα τελευταία δύο χρόνια στο συγκεκριμένο πεδίο, τόσο σε ότι αφορά τους Ελληνες πολίτες όσο και τους πρόσφυγες, με τον ΠΟΥ να απονέμει τα εύσημα στην ελληνική κυβέρνηση.

«Η Ελλάδα βρέθηκε στο επίκεντρο δυο σημαντικών κρίσεων, της οικονομικής και της προσφυγικής. Αποφάσισε να τις αντιμετωπίσει με αλληλεγγύη και αξιοπρέπεια στο πλαίσιο του διεθνούς δικαίου, όχι να προστατεύει μόνο το δικό της συμφέρον», τόνισε στην ομιλία του ο πρωθυπουργός απαριθμώντας στη συνέχεια τις αλλαγές που πιστώνεται στην Ελλάδα», σημείωσε.

ρά τα χρόνια της κρίσης, στάθηκε ιδιαίτερα στην ανακατανομή των δημόσιων δαπανών αλλά και στις μεταρρυθμίσεις για τον εκουγχρονισμό του συστήματος Υγείας. «Η προστασία της υγειονομικής περιθαλψής δεν είναι προνόμιο ούτε πολυτέλεια. Είναι ένα θεμελιώδες ανθρώπινο και κοινωνικό δικαίωμα και σύμφωνα με αυτές τις αρχές πορεύμαστε για κτίσουμε ένα σύγχρονο σύστημα υγείας στην Ελλάδα», σημείωσε.

Πλέον όμως, τα γερά θεμέλια έχουν τεθεί και πιο συγκεκριμένα, ο Τσίπρας τόνισε τα έξι βήματα που έχει ήδη διανύσει

πρόσληψη 9.000 ατόμων, ιατρικού και μη προσωπικού, αλλά και στην αναβάθμιση υποδομών.

3. Αντιμετώπιση φαινομένων διαφθοράς και σπατάλης. Οι εξεταστικές επιτροπές εξάλλου έχουν βγάλει στη φόρα όλα τα κακώς κείμενα των προηγούμενων κυβερνήσεων, με ποι χαρακτηριστικές περιπώσεις αυτές του ΚΕΕΛΠΝΟ και του Ερρίκος Ντυνάν.

4. Διασφάλιση της αξιόπιστης υγειονομικής περίθαλψης κιλιάδων προσφύγων μεταναστών, συμπεριλαμβανόμενου και του εμβολιασμού των παιδιών, αποτέλεσμα της προσφυγικής κρίσης να οδηγήσει σε πρόβλημα της δημόσιας υγείας.

5. Προώθηση της μεταρρύθμισης για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας και του οικογενειακού γιατρού. Μεταρρύθμιση που σε πρώτη φάση αφορά στη δημιουργία 239 νέων τοπικών ιατρικών μονάδων, που με 10-12 άτομα πρωστικού θα εξυπηρετούν 10-12 χιλιάδες ανθρώπους τη κάθε μία.

6. Τη διευκόλυνση πρόσβασης των ασθενών στην καινοτόμη ιατρική σε συνδυασμό με την αξιολόγηση της φαρμακευτικής καινοτομίας και τη διαπραγμάτευση προσιτών τιμών για ακριβά φάρμακα.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΥΒΙΩΤΟΥ

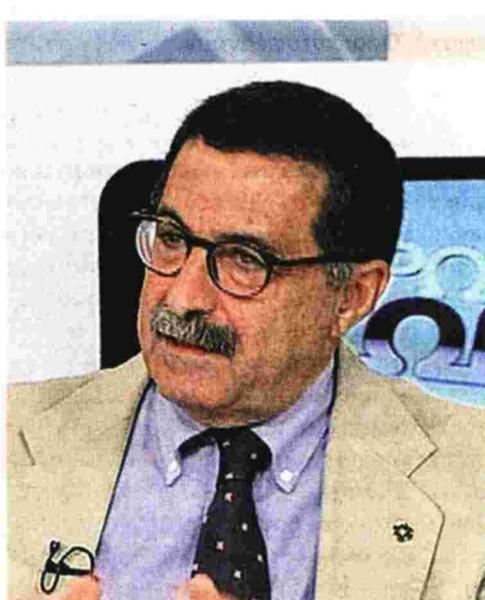
» Το γάλα ζεσταίνεται, το παιδί ντύνεται, το κολατσιό ετοιμάζεται, η σχολική τσάντα ελέγχεται για τυχόν αναγκαίες προσθήκες που λησμονήθηκαν από το προηγούμενο απόγευμα και το τρέξιμο για το πρώτο κουδούνι ξεκινά. Το τελετουργικό που ακολουθούν χιλιάδες σπίτια κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς είναι «ιερό», όπως ακριβώς και ο διαδικασία της μάθησης. Εκείνο που όμως μας διαφεύγει συχνά είναι ότι στα μαθητικά χρόνια μαθαίνουμε πολλά περισσότερα από όσα γράφουν τα σχολικά βιβλία. Κατά τη διάρκεια των ξέγονιαστων αυτών ετών, με τρόπο σχεδόν ανεπισθήτο, εφοδιάζουμε το μυαλό και το σώμα μας με πολλά από εκείνα τα πράγματα που θα μας συντροφένουν μέχρι τη βαθιά ενήλικη ζωή μας. Κατά την εναίσθητη αυτή πλικία, επιδιώκεται σήμερα να μεταλαμπαδευτεί η κουλτούρα της προαγωγής υγείας, τόσο στη θεωρία, μέσα από τη μεταλαμπάδευση της κουλτούρας της προαγωγής υγείας, όσο και στην πράξη με τον έγκαιρο και ολοκληρωμένο εμβολιασμό.

«Με την επιστροφή στα σχολεία το ΚΕΕΛΠΝΟ εντείνει την επαγρύπνησή του σε σχέση με μια σειρά μεταδιδόμενα λοιμώδη νοσήματα που, όπως είναι γνωστό, αφενός ευνοούνται από τον συγχρωτισμό των παιδιών στο σχολικό περιβάλλον και αφετέρου από τις καιρικές συνθήκες που χειροτερεύουν κατά τη διάρκεια του επερχόμενου χειμώνα», δηλώνει μιλώντας στην κυριακάτικη «Αυγή» ο πρόεδρος του ΚΕΕΛΠΝΟ Θεόφιλος Ρόζενμπεργκ.

Γι' αυτόν τον σκοπό, το ΚΕΕΛΠΝΟ μελετά σε συνεργασία με το υπουργείο Υγείας «μια

Μαθήματα υγείας...

 Εκστρατεία ενημέρωσης δασκάλων και μαθητών από το ΚΕΕΛΠΝΟ και το υπουργείο Υγείας για εμβολιασμό και προαγωγή υγείας

«Με την επιστροφή στα σχολεία το ΚΕΕΛΠΝΟ εντείνει την επαγρύπνησή του σε σχέση με μια σειρά μεταδιδόμενα λοιμώδη νοσήματα που, όπως είναι γνωστό, ευνοούνται από τον συγχρωτισμό των παιδιών στο σχολικό περιβάλλον», δηλώνει μιλώντας στην κυριακάτικη «Αυγή» ο πρόεδρος του ΚΕΕΛΠΝΟ Θεόφιλος Ρόζενμπεργκ

εκστρατεία ενημέρωσης των δασκάλων και ιδίως των μαθητών με γενικό θέμα 'Επιστροφή στο σχολείο με υγεία' και στόχο να καλύψει θέματα που έχουν σχέση με τα λοιμώδη νοσήματα, τα ατυχήματα στο σχολικό περιβάλλον, τη βία και τον εκφοβισμό στις διαμαθητικές σχέσεις και ιδιαίτερα νεαρών ζευγαριών εφήβων, την ατομική υγείειν και την προστασία της δημόσιας υγείας, τους εθισμούς στο Διαδίκτυο και άλλες εξαρτήσεις».

Από τα βομβαρδισμένα σπίτια στα σχολικά θρανία

Εδώ και δύο χρόνια, τα σχολεία είναι πιο πολύχρωμα από ότι στο παρελθόν, πιο ανοιχτά, πιο φιλόξενα, πιο κοντά στην κοινωνική πραγματικότητα. Εδώ και δύο χρόνια, χιλιάδες παιδιά βρέθηκαν από τα βομβαρδισμένα σπίτια στα σχολικά θρανία. Φέτος, το υπουργείο Παιδείας υπολογίζει ότι στην εκπαιδευτική διαδικασία θα ενταχθούν 6.000 προσφυγόπουλα. Είναι νωπές ακόμη οι μνήμες από τις ακραίες, ξενοφοβικές αντιδράσεις γονέων, άλλων παρακινούμενων από πολιτικά κίνητρα και άλλων που έπεσαν θύματα της παραπληροφόρησης, οι οποίοι αντέδρασαν με δριμύ τρόπο στην είσοδο των προσφυγό-

πουλων στις σχολικές αίθουσες. Το αντιδραστικό επιχείρημα που κυριάρχησε ήταν ότι τα παιδιά των προσφύγων έχουν κακή υγειεινή, είναι φορείς ασθενειών και αποτελούν κίνδυνο για τα Ελληνόπουλα. Οι ανυπόστατες αιτιάσεις σε βάρος των παιδιών κατέρρευσαν με την πάροδο του χρόνου, όταν η σαθρότητά τους αποδείχθηκε στην πράξη, κατά τη συνύπαρξη των μαθητών.

25.000 εμβόλια για τα προσφυγόπουλα

Όσον αφορά την εμβολιαστική κάλυψη του μαθητικού πληθυσμού, «το ΚΕΕΛΠΝΟ έχει πρωτοστατήσει, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Υγείας του υπουργείου Υγείας, σε προγράμματα εμβολιασμών προσφυγόπουλων αλλά και παιδιών από άλλες ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού όπως Ρομά, που πιθανώς έχουν χαμπλί εμβολιαστική κάλυψη», εξηγεί ο Θεόφιλος Ρόζενμπεργκ.

«Ηδη», σημειώνει, «πολλά προσφυγόπουλα στην Ελλάδα έχουν εμβολιαστεί με μία τουλάχιστον δόση του εμβολίου για την ιλαρά-ερυθρά παρωτίτιδα που περιλαμβάνεται στα εμβόλια προτεραιότητας για πρόσφυγες-μετανάστες, περισσότερα από 25.000 εμβόλια έχουν χορηγηθεί μέχρι τώρα και έτσι η συμμετοχή τους στα σχολικά προγράμματα είναι από την άποψη αυτή απολύτως ασφαλής. Η εκτιμώμενη εμβολιαστική κάλυψη με την 1η

δόση του MMR είναι 82%, το ποσοστό αυτό μπορεί να είναι ακόμη υψηλότερο δεδομένου ότι πολλά από αυτά τα παιδιά έχουν εμβολιαστεί και στην πατρίδα τους, υπογραμμίζει.

Προσοχή: Επιδημία ιλαράς στην Ευρώπη

Τα προσφυγόπουλα μπορεί να εμβολιάζονται, όμως η ανάδυση του αντιεμβολιαστικού κινήματος στην Ευρώπη έχει ως αποτέλεσμα να επανεμφανίζονται ασθένειες που θεωρούνταν ξεχασμένες και να κοστίζουν σε ανθρώπινες ζωές. «Όπως είναι γνωστό», επισημαίνει ο πρόεδρος του ΚΕΕΛΠΝΟ, «εδώ και έναν περίπου χρόνο στην Ευρώπη έχει ξεσπάσει επιδημία της γνωστής παιδικής ασθένειας της ιλαράς, με περισσότερα από 14.000 κρούσματα και 42 θανάτους. Η επιδημία αυτή ήταν αποτέλεσμα του ατελούς εμβολιασμού των κατοίκων της Ευρώπης, εξαιτίας απόψεων γονέων που δεν επιθυμούν να εμβολιαστούν τα παιδιά τους λόγω της αμφισβήτησης εμβολίων», εξηγεί.

Το υπουργείο Υγείας και το ΚΕΕΛΠΝΟ έχουν εγκαίρως κινητοποιηθεί, ώστε να προλαβούν το ξέσπασμα μεγάλης επιδημίας ιλαράς και στην Ελλάδα. «Αν και μέχρι αυτή τη στιγμή ο αριθμός κρουσμάτων στη χώρα μας είναι περίπου 150, αναμένουμε ότι με την έναρξη του σχολικού έτους τα κρούσματα αυτά θα πολλαπλασιαστούν και γι' αυτό τον λόγο το ΚΕΕΛΠΝΟ κάνει έκκληση και μέσα από την εφημερίδα σας στους γονείς (που έχουν αμελήσει) να εμβολιάσουν τα παιδιά τους να σπεύσουν στις κατά τόπους υπηρεσίες υγείας, ενώ ταυτόχρονα γίνεται αγώνας δρόμου για να καλυφθούν οι ευπαθείς ομάδες και οι μετακινούμενοι πληθυσμοί», υπογραμμίζει ο Θεόφιλος Ρόζενμπεργκ.

Συγκεκριμένα, οι εξάρσεις ιλαράς έχουν εκδηλωθεί σε χώρες όπως η Βρετανία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία και η Ρουμανία. Ως εκ

τούτου, η Γενική Γραμματεία Δημόσιας Υγείας προειδοποιεί ότι «ο κίνδυνος επέκτασης της νόσου στη χώρα μας είναι υπαρκτός».

Τούτων δοθέντων, τη λήψη έκτακτων προληπτικών μέτρων αποφάσισε η Εθνική Επιτροπή Εμβολιασμών. Εκτάκτως, λόγω της επιδημικής έξαρσης, συστάνει «τη διενέργεια της πρώτης δόσης του εμβολίου MMR στην πλικία των 12 μηνών και τη διενέργεια της

δεύτερης δόσης τρεις μήνες μετά την πρώτη δόση ή -εφόσον έχει παρέλθει το διάστημα αυτό- το ταχύτερο δυνατόν».

Τον κώδωνα του κινδύνου έχει κρούσει και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), με την περιφερειακή διευθύντρια του ΠΟΥ για την Ευρώπη Zsuzsanna Jakab να δηλώνει ότι «κάθε θάνατος ή αναπνοία που προκαλείται από αυτή την αποτρέψιμη ασθένεια απο-

τελεί απαράδεκτη τραγωδία».

Υπενθυμίζεται ότι εξαιτίας ακριβώς της έξαρσης ιλαράς, τόσο η Γερμανία όσο και η Ιταλία νομοθέτησαν τον υποχρεωτικό χαρακτήρα του εμβολιασμού. Στην πρώτη περίπτωση οι γονείς που δεν εμβολιάζουν τα παιδιά τους θα τιμωρούνται με πρόστιμο ως και 2.500 ευρώ και στη δεύτερη ο εμβολιασμός των μαθητών θα είναι προϋπόθεση για την εγγραφή τους στα σχολεία.

Σκεπτικισμός για τα εμβόλια

Μπορεί ο ΠΟΥ να δηλώνει σε όλους τους τόνους τη σημασία των εμβολίων, όμως το κίνημα κατά του εμβολιασμού που πρωτοεμφανίστηκε πριν από περίπου 80 χρόνια εξαπλώνεται σε ολόκληρο τον κόσμο, ακόμη και κατά εμβολίων δοκιμασμένων επί δεκαετίες. Οι σκεπτικιστές ανασυχούν για τυχόν παρενέργειες του εμβολιασμού, βασιζόμενοι σε μελέτη που οποία έχει καταρριφθεί και συνέδεε την κρήπη εμβολίων με την εμφάνιση αυτισμού στα μικρά παιδιά.

Το Διαδίκτυο έχει συμβάλει τα μέγιστα στην εξάπλωση του αντιεμβολιαστικού κινήματος, καθώς, σύμφωνα με στοιχεία που είχε παραθέσει το ΚΕΕΛΠΝΟ στο παρελθόν, υπάρχουν περισσότεροι από 300 ιστότοποι με θέματα κατά των εμβολίων.

Έρευνες, όπως εκείνη της εταιρείας Lewin Group, που οποία εξέτασε τις περιπτώσεις 95.000 παιδιών, καταγράφουν ότι ο εμβολιασμός δεν συνδέεται με τον αυτισμό. Ακόμη και έρευνα που χρηματοδοτήθηκε από Οργάνωση που τηρεί στάση σκεπτικισμού απέναντι στα εμβόλια, τη «Safe Minds», που οποία παρείχε χρηματοδότηση εκανοντάδων χιλιάδων ευρώ στο Πανεπιστήμιο του Τέξας για τη διεξαγωγή της, καταρρίπτει βασικά επιχειρήματα του αντιεμβολιαστικού κινήματος με τα οποία καταπιάστηκε.

ΚΩΣΤΑΣ ΛΕΜΠΕΣΗΣ (ΠΡ. ΕΝΩΣΗΣ ΓΟΝΕΩΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ):

Έχουμε να θυμόμαστε ζεστές αγκαλιές και πλατιά χαμόγελα!

ΕΠΙ ΣΕΙΡΑ ΠΟΛΛΩΝ ΜΗΝΩΝ πέρυσι, τα μέλη της Ένωσης Γονέων Περιστερίου παρέδιδαν μαθήματα ψυχαριμίας, απληπλεγγύης και αποφασιστικότητας να υπερισχύσει η πλογική και η δημοκρατία στα σχολεία. Διεκδίκησαν ανθρώπινες συνθήκες για τα προσφυγόπουλα στα σχολεία, την πλήρη και ομαλή ένταξη τους στο Δημόσιο Σχολείο, χωρίς αποκλεισμούς και χωρίς την εμπλοκή ΜΚΟ, τη στιγμή που μερίδια γονέων και ατόμων που υποδύονταν τους γονείς γιουχάζαν τα προσφυγόπουλα στην περιοχή. Ο πρόεδρος της Ένωσης Γονέων Περιστερίου Κώστας Λεμπέσης και μέλος του Δ.Σ. Ομοσπονδίας Γονέων Περιφέρειας Αττικής μεταφέρει στην κυριακάτικη «Αυγή» εμπειρίες από την είσοδο των προσφυγόπουλων στα σχολεία.

«Αρχικά νομίζω είναι σκόπιμο να καταλάβουμε όλοι για ποια παιδιά μιλάμε όταν με μια γενικότητα αναφερόμαστε στα προσφυγόπουλα», σημειώνει και εξηγεί: «Δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να ξεχνάμε πως πρόκειται για μια ολόκληρη γενιά παιδιών που δεν έχει τη δυνατότητα να ζήσει φυσιολογικά, να μορφωθεί, να μεγαλώσει όπως πρέπει, που ζει σε σκηνές και χωρίς ποτέ, που είναι ορφανά ή ασυνόδευτα. Ξέρουμε καπά», τονίζει, «ότι οι πρόσφυγες και οι μετανάστες δεν

ήρθαν στην Ελλάδα για αναψυχή. Όσοι καταφέρουν να σωθούν από τις βόμβες, τις κακουχίες, τους δουλευμόρους, τις επικίνδυνες θάλασσες, περνάνε στη χώρα μας αναζητώντας ένα καλύτερο αύριο γι' αυτούς, απλά κυρίως για τα παιδιά τους». Ο πρόεδρος της Ένωσης Γονέων επιρρίπτει «τεράστιες ευθύνες» για τον τρόπο διαχείρισης του προσφυγικού στην Ε.Ε. και στην κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝ.ΕΛΛ., κάνοντας ιδιαίτερη μνεία στη συμμετοχή τους στο ΝΑΤΟ.

Μιλώντας για όσα αντιμετώπισαν στα σχολεία, υπενθυμίζει ότι «βρέθηκαν αντιμέτωποι με ξενοφοβικές ρατσιστικές 'αντιδράσεις' εμπνευσμένες, ενορχηστρωμένες, καθοδηγημένες από την εγκληματική-ναζιστική οργάνωση Χρυσή Αυγή, θέλοντας να παρασύρει τους γονείς σε παιδικές γειτονίες, σε αντιδραστικές συμπεριφορές. Δεν δίστασαν να δηλητηριάζουν ακόμα και τα μικρά των μικρών μαθητών. Διαφεύγονταν όμως με τον πιο εκκωφαντικό τρόπο», υπογραμμίζει και μεταφέρει το περυσινό κλίμα:

«Οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς, εργατικά σωματεία και φορείς αποδοκίμασαν και απομόνωσαν τέτοιες φωνές. Και η ζωή, η εμπειρία από την περιστήν χρονία μάς επιβεβαίωσε. Κανένα πρόβλημα από αυτά που περιέγραφαν δεν καταγράφτηκε. Ούτε υγείας ούτε παραβατι-

κότης. Αντίθετα, έχουμε να θυμόμαστε το κοινό παιχνίδι, τις κοινές εκδηλώσεις, τις ζεστές αγκαλιές και τα πλατιά χαμόγελα!»

Η εμπειρία μας από την περσινή χρονιά μάς έδειξε ότι οι παρουσία των προσφυγόπουλων στα σχολεία ανοίγει νέους 'δρόμους' που απλώνονται σε όλες τις πτυχές της σχολικής, της κοινωνικής και της παιδικής ζωής, το μάθημα, τον αθλητισμό, τις τέχνες, τον χορό και το τραγούδι».

Ο κ. Λεμπέσης τονίζει ότι «η απομόνωση των ανθρώπων αυτών σε γκέτο για να μη τους βλέπουμε ή να μη τους συναναστρέφόμαστε δεν αποτελεί πίεση. Θέλουμε να έρθουν σε επαφή με τα παιδιά μας», δηλώνει απερίφραστα, «να ανταπλάξουν στοιχεία από την κουπιτούρα και τον πολιτισμό τους, να μάθει το ένα από το άλλο. Θέλουμε να μεγαλώσουν τα παιδιά μας με τις αξίες της ειρήνης, της απληπλεγγύης, της συνεργασίας και της αγάπης προς τον άνθρωπο. Μαζί Ελλήνες και πρόσφυγες - μετανάστες, να παλέψουμε ενάντια στην αντιλαϊκή πολιτική που μας τσακίζει όλους το ίδιο. Να δυναμώσουμε τον αγώνα μας ενάντια στο ίδιο το σύστημα που γεννά τον πόλεμο και την προσφυγιά, τη φτώχεια, την κρίση, τον φασισμό», καταλήγει.

